

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศไทยซึ่งมีชื่อเสียงในการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย เพื่อศึกษารูปแบบกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้น และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจไทยในอนาคต เป็นการศึกษาการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยการเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูลจากหนังสือ ตำรา วารสาร บทความ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานวิจัย และจากข้อมูลที่เผยแพร่ขององค์กรเปรียบเทียบ ได้แก่ หนังสือ รายงานประจำปี รายงานการพัฒนาเพื่อความยั่งยืน รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม วารสาร ข่าว บทความต่าง ๆ และข้อมูลทางเว็บไซต์ขององค์กรเปรียบเทียบ และเป็นการศึกษาจากการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) โดยการสัมภาษณ์นักวิชาการผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ โดยข้อมูลที่ได้มาสามารถสรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดและการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเปรียบเทียบ

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจและแนวคิดอื่นที่เกี่ยวข้อง และศึกษาการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเปรียบเทียบทั้ง 3 องค์กร ซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศไทยที่มีชื่อเสียงในการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย ทำให้ทราบว่า แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเปรียบเทียบดังกล่าว คือ ภาระที่องค์กรจะต้องดำเนินการอย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักจริยธรรมทางธุรกิจ ต้องดำเนินการโดยการมีกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นไปตามแนวคิดบรรษัทภิบาล และต้องดำเนินงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วยการทำกิจกรรมเพื่อสาธารณสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจ ซึ่งการกระทำหรือการดำเนินการ กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในหรือภายนอกองค์กรต้องดำเนินการ เพื่อก่อให้เกิด

ประโยชน์ต่อสาธารณชนอย่างแท้จริง และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้แก่บุคคลในสังคม ทำให้บุคคลในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปกติสุข เสมือนเป็นการคืนกำไรตอบแทนต่อสังคม โดยไม่ได้ถูกรังง้อ ซึ่งองค์กรเปรียบเทียบกับให้ความสำคัญนำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจ โดยการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ทำให้องค์กรเปรียบเทียบกับสามารถดำเนินธุรกิจสืบเนื่องมาอย่างยั่งยืน มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานเป็นที่ยอมรับและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในผลิตภัณฑ์ สินค้าและการบริการขององค์กรต่อผู้คนในสังคมมากมายจวบจนปัจจุบัน

2. รูปแบบ/ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเปรียบเทียบ

จากการศึกษารูปแบบกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ ทำให้ทราบว่าองค์กรเปรียบเทียบซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศไทยที่มีชื่อเสียงในการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย ได้ดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ตามรูปแบบของประเภทงานงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ คือ

1) การดำเนินกิจกรรมในรูปแบบ CSR after process “กิจกรรมเพื่อสังคม” คือ การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานเพื่อสร้างให้เกิดประโยชน์แก่สังคมในด้านต่าง ๆ โดยกิจกรรมที่ดำเนินการนั้นมักแยกต่างหากจากการดำเนินธุรกิจที่เป็นกระบวนการหลักของกิจการและเกิดขึ้นภายหลัง คือ ปตท. และซีพี ออลล์

2) การดำเนินกิจกรรมในรูปแบบ CSR in process “ธุรกิจเพื่อสังคม” คือ การดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่ในกระบวนการทำงานหลักของกิจการ หรือเป็นการทำธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมดังกล่าวมักเป็นกิจกรรมที่อยู่ในเวลาการทำงานปกติ คือ ปตท. และ SCG

3) การดำเนินกิจกรรมในรูปแบบ CSR as process “กิจกรรมเพื่อสังคม” คือ การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยหน่วยงานที่ก่อตั้งเพื่อยังประโยชน์ให้แก่สังคมในทุกกระบวนการดำเนินงานหรือเป็นการดำเนินการโดยไม่มุ่งแสวงหากำไร เช่น มูลนิธิ ฯ คือ SCG

นอกจากนี้รูปแบบการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเปรียบเทียบ จะดำเนินจัดกิจกรรมที่มีส่วนร่วมจากทั้งพนักงานในองค์กร บุคคลในชุมชน และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นการดำเนินกิจกรรมเพื่อเป็นการช่วยเหลือชุมชนและสังคม

สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้แก่พนักงานในองค์กร บุคคลในชุมชนและสังคม ทำให้องค์กร พนักงาน ในองค์กร บุคคลในชุมชนและสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปกติสุข

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจไทยในอนาคต

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมรวบรวมองค์ความรู้ การดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเปรียบเทียบซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศไทยที่มีชื่อเสียงในการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย และจากการศึกษาจากการสัมภาษณ์ นักวิชาการผู้มีความรู้เชี่ยวชาญด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้ศึกษาได้ทำการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจไทยในอนาคต เป็น 3 ขั้นตอนหลัก คือ

- 1) ดำเนินการตั้งเป้าหมายหลักในการดำเนินธุรกิจ กำหนดหลักการดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม มิให้เกิดผลกระทบใด ๆ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคมโดยรวมทั้งทางตรงและทางอ้อม
- 2) ดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อบริหารจัดการ ดำเนินงาน กิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ให้เกิดเป็นรูปธรรมตามหลักการดำเนินธุรกิจที่ได้กำหนดไว้เป็นแนวทางการปฏิบัติร่วมกันทั้งองค์กร
- 3) ดำเนินการอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ พร้อมทั้งศึกษาค้นคว้าหาแนวทางการปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้มีคุณประโยชน์ต่อสังคมให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศไทย ในครั้งนี้ ทำให้ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. องค์กรภาครัฐ ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ให้กับองค์กรธุรกิจให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการสร้างภาคีเครือข่ายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเข้มแข็งยิ่งขึ้น

2. องค์กรธุรกิจโดยทั่วไป ควรนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายและการบริหารในองค์กรเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนขององค์กร

3. รูปแบบ กิจกรรม การดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจควรมีการดำเนินการอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมในกระบวนการดำเนินธุรกิจขององค์กรเป็นหลัก ตามประเภท CSR-in process หรือ กิจกรรมเพื่อสังคม ซึ่งถือเป็นสิ่งที่องค์กรควรดำเนินการอยู่แล้ว ดังเช่น ปตท.และSCG และควรมีการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมนอกเหนือเวลาการทำงานปกติเสริม ตามประเภท CSR-after process หรือ กิจกรรมเพื่อสังคม ซึ่งเป็นการดำเนินการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเพื่อช่วยเหลือสังคมด้วยความสมัครใจเพื่อประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคมโดยแท้จริง ดังเช่น ปตท.และ ซีพี ออลล์ และหากองค์กรธุรกิจสามารถดำเนินการรูปแบบกิจกรรมตามประเภท CSR-as process หรือ ธุรกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นอีก ดังเช่น SCG ก็จะเป็นประโยชน์แก่สังคมมากยิ่งขึ้น

4. องค์กรเปรียบเทียบ ทั้ง 3 องค์กร ควรมีการเพิ่มการระบุข้อมูลการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรให้มากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์แก่องค์กรอื่นนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินการด้านนี้ อาทิเช่น จำนวนเงินในการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเปรียบเทียบกับกำไรขององค์กรในแต่ละปี คิดเป็นร้อยละเท่าใด เพื่อเป็นแนวคิดสำหรับองค์กรธุรกิจขนาดเล็กที่มีกำไรไม่มาก แต่เมื่อเทียบกับจำนวนเงินที่ได้ดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมอาจเป็นร้อยละที่เท่าเทียมกับองค์กรเปรียบเทียบซึ่งเป็นองค์กรขนาดใหญ่ได้ เป็นต้น

5. องค์กรเปรียบเทียบทั้ง 3 องค์กร ควรมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพิ่มเติม เกี่ยวกับการกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมต่าง ๆ ไปแล้วนั้น มีผลต่อองค์กร ชุมชนและสังคม อย่างไร เพื่อนำข้อมูลมาส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรตนเองได้ดียิ่งขึ้นตามลำดับต่อไป และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อองค์กรธุรกิจอื่นนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินการในอนาคตได้เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยแรงจูงใจต่างๆ ที่มีผลต่อองค์กรธุรกิจ ในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อการเปรียบเทียบกับข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ อาจศึกษาเพิ่มเติม จากองค์กรเปรียบเทียบครั้งนี้ หรืออาจเป็นองค์กรธุรกิจอื่นที่ได้รับการยอมรับในการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมเช่นเดียวกัน

2. ควรมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีความเป็นปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อนำเสนอแนวทางการปรับปรุง ส่งเสริม และ พัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมต่อไป

3. ควรมีการศึกษาถึงการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ธุรกิจ ในบริบทที่เชื่อมโยงกับงานสวัสดิการสังคมเพิ่มเติม

